

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ireny Saralievové a soudkyň JUDr. Renaty Hertlové a JUDr. Andrey Borovičkové, Ph.D. v právní věci

žalobce: **Sdružení technických sportů a činností z.s.**, IČ 00563587
sídlem Na strži 1837/9, 140 00 Praha 4
zastoupená advokátem Mgr. Milanem Šikolou
sídlem Jaselská 940/23, 602 00 Brno

proti
žalované: **Česká republika - Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových**
IČ 69797111
sídlem Rašínovo nábř. 390/42, 128 00 Praha 2

o určení vlastnického práva

k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 19.10.2022
č.j. 31 C 230/2017-209

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se **potvrzuje.**
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradu nákladů odvolacího řízení 600 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem zamítl soud I. stupně žalobu, kterou se žalobce domáhal určení, že je vlastníkem pozemků par. č. [REDACTED] o výměře 4636 m², zastavěná plocha a nádvoří, společný dvůr, par. č. [REDACTED] o výměře 1658 m², zastavěná plocha a nádvoří, par. č. [REDACTED] o výměře 874 m², zastavěná plocha a nádvoří, par. č. [REDACTED] o výměře 1426 m²,

Shodu s prvopisem potvrzuje Monika Vrzalová.

zastavěná plocha a nádvoří, par. č. [REDAKCE], o výměře 778 m², zastavěná plocha a nádvoří, par. č. [REDAKCE] o výměře 402 m², zastavěná plocha a nádvoří, par. č. [REDAKCE] o výměře 1466 m², zastavěná plocha a nádvoří, společný dvůr a par. č. [REDAKCE] o výměře 319 m², ostatní komunikace, v katastrálním území [REDAKCE], obec [REDAKCE] zapsaných na LV [REDAKCE] u Katastrálního úřadu pro hl. m. Prahu, katastrální pracoviště Praha, a žalobci uložil povinnost zaplatit žalované náhradu nákladů řízení 900 Kč. Žalobce se uvedeného určení domáhal s tvrzením, že se stal vlastníkem pozemků, užívaných jeho právním předchůdcem Svazem pro spolupráci s armádou (Svazarm) z titulu práva trvalého užívání, podle §§ 879c a 879d zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, účinný do 31.12.2013 (obč. zák.). Žalovaná navrhlá zamítnutí žaloby a sporovala naplnění podmínek uvedených zákonných ustanovení, zejména existenci práva trvalého užívání ve prospěch žalobce a jeho vlastnického práva k budovám na pozemcích.

2. Soud I. stupně učinil na podkladě skutkových zjištění, popsanych v odstavcích 4. až 8. rozsudku, skutkový závěr, že dotyčné pozemky byly hospodářskou smlouvou ze dne 29. 7. 1966 odevzdány do trvalého užívání Ústřednímu výboru (ÚV) Svazarmu. Usnesením mimořádného sjezdu Svazarmu ze dne 21.3.1990 byla schválena změna názvu organizace na Sdružení technických sportů a činností jako právního nástupce Svazarmu, jehož členy se staly jmenované svazy, byly schváleny prozatímní stanovy Sdružení technických sportů a činností a ukončení činnosti všech orgánů ÚV Svazarmu. Žalobce podal u ministerstva financí dne 29.6.2021 žádost o změnu práva trvalého užívání k pozemkům na vlastnictví podle § 879c a násl. obč. zák. Podle článku 8 prozatímních stanov žalobce přechází majetek Svazarmu do jeho vlastnictví jako nástupnické organizace. Na tomto skutkovém základě soud I. stupně uzavřel, že pro vznik vlastnického práva žalobce podle § 879c a násl. obč. zák. musely být k rozhodnému datu 1.7.2000 splněny kumulativně tři podmínky: existence práva trvalého užívání pozemku zřízeného ve prospěch osoby, která je vlastníkem budovy nebo stavby na pozemku, existence budov nebo staveb ve vlastnictví osoby, v jejíž prospěch bylo právo trvalého užívání zřízeno, a žádost o změnu práva trvalého užívání na vlastnictví, podaná ve lhůtě stanovené zákonem. Splnění první podmínky dokládal žalobce tím, že je právním nástupcem Svazarmu, jemuž svědčilo z hospodářské smlouvy právo trvalého užívání těchto pozemků. Trvalým uživatelem pozemků podle této smlouvy však byl ÚV Svazarmu a podle ustálené judikatury nemělo právo trvalého užívání majetku věcnou povahu a nemohlo být předmětem převodu ani přechodu na jiný subjekt. Toto právo bylo nerozlučně spjato s existencí organizace, pro kterou bylo zřízeno a proto v případě, kdy majetek a závazky zrušené organizace přecházejí jako celek na jinou organizaci, právo trvalého užívání na tuto novou organizaci nepřechází. (srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28 Cdo 2599/2003, sp. zn. 28 Cdo 4250/2008, sp. zn. 28 Cdo 4201/2009, sp. zn. 23 Cdo 633/2011) Na podkladě hospodářské smlouvy svědčilo právo trvalého užívání sporných pozemků Svazarmu, který v rámci transformace zanikl a žalobce vznikl jako sdružení nové s novým identifikačním číslem a novými (zpočátku prozatímními) stanovami, na něž právo trvalého užívání nepřešlo. V usnesení z mimořádného sjezdu z 24. 3. 1990 je sice zmíněna změna názvu organizace, z jeho dalšího obsahu se však podává, že ve skutečnosti šlo o vznik zcela nového sdružení a současně bylo schváleno ukončení činnosti všech orgánů dosavadního ÚV Svazarmu. Soud I. stupně uzavřel, že na straně žalobce není splněná ani první podmínka pro vznik vlastnického práva podle uvedených zákonných ustanovení, splněním dalších zákonem vyžadovaných podmínek se proto nezabýval, žalobu zamítl a žalované přiznal náhradu nákladů řízení podle § 142 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.
3. Proti rozsudku podal žalobce včasné odvolání. Dovožoval, že byl zkrácen na svých procesních právech, když mu nebyla poskytnuta lhůta k reakci na vyjádření k žalobě, jež mu bylo předáno u ústního jednání, konaného u soudu I. stupně dne 19.10.2022. Po věcné stránce namítl, že otázka jeho jednoty se Svazarmem vyžaduje podrobnější posouzení, než jen na podkladě formálních znaků organizací. Zdůraznil, že podle usnesení sněmu mimořádného sjezdu

Svazarmu ze dne 21.3.1990 se jednalo změnu názvu organizace a že podle prozatímních stanov přešel majetek Svazarmu do jeho vlastnictví a nabízel důkaz listinami z roku 1990 ohledně provedení změny registrace společenské organizace stran názvu a stanov (vlastním dopisem a sdělením Ministerstva vnitra). Dovožoval, že vůlí příslušných orgánů Svazarmu bylo transformovat organizaci do nového sdružení podle zákona o sdružování občanů a poukázal na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 17.3.2002 č.j. 6 Cmo 233/2004-784 (ve sporu s jeho členy o nicotnost stanov ze dne 30.5.2009), v němž je uvedeno, že Svazarm nezanikl, ale přeměnil se na občanské sdružení. Navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil a jeho žalobě vyhověl nebo, aby jej zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení. Žalovaná navrhla potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného a zdůraznila, že žalobce nesplňoval podmínky pro přechod vlastnického práva podle § 879c obč. zák. ani pokud jde o existenci vlastnického práva ke stavbám na sporných pozemcích.

4. Podle obsahu odvolání uplatnil odvolatel odvolací důvody ve smyslu § 205 odst. 1 písm.) c) a g) o.s.ř. Odvolací soud proto z jeho podnětu přezkoumal napadený rozsudek a řízení, jež mu předcházelo, v intencích §§ 212 a 212a o.s.ř., odvolání však opodstatněným neshledal. Právo trvalého užívání národního (státního) majetku podle § 70 odst. 1 zák. č. 109/1964 Sb., hospodářský zákoník, bylo právem obligacním, nikoliv věcným, jeho zřízení bylo adresné ve vztahu ke konkrétní (nestátní) organizaci a nebylo přenosné na jiného. Z uvedeného vyplývá závěr, že toto právo se vázalo jen k tomu subjektu, jemuž bylo poskytnuto, a nemohlo přejít na ani na jeho právní nástupce (srov. závěry rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 28 Cdo 4201/2008). V daném případě bylo právo trvalého užívání sporných pozemků zřízeno prostřednictvím hospodářské smlouvy o odevzdání majetku do trvalého užívání podle §10 v rozhodné době účinné vyhlášky č. 64/1965 Sb. o správě národního majetku ÚV Svazarmu. Svazarm jako dobrovolná organizace, vzniklá podle dřívějších právních předpisů po 30.9.1951, mohla podle přechodného ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 83/1990 o sdružování občanů působit jakožto sdružení i po účinnosti tohoto zákona (1.5.1990). V procesu transformace, zachyceném v usnesení mimořádného sjezdu Svazarmu ze dne 24.3.1990, však tato organizace jako právnická osoba, zřízená podle § 5 zákona č. 92/1951 Sb. o branné výchově jako dobrovolná organizace podle zákona č. 68/1951 Sb. o dobrovolných organizacích a sdruženích, jejímiž členy byly mohly být jednotlivé (fyzické) osoby a organizace, zanikla a ke dni 1.6.1990 vznikl žalobce jako sdružení vytvořené na zcela jiném principu členství jednotlivých v usnesení jmenovaných svazů (viz též hlava II, článek 3 prozatímních stanov žalobce). Uvedeným usnesením je žalobce označen za právního nástupce Svazarmu a již soudem I. stupně zmíněný článek 8 prozatímních stanov hovoří o přechodu majetku Svazarmu do jeho vlastnictví jako nástupnické organizace. Nelze proto přijmout závěr, že došlo jen ke změně názvu a stanov stávajícího subjektu, ale je zřejmé, že důsledkem transformačního procesu byl vznik nové právnické osoby jako univerzálního právního nástupce Svazarmu, na níž však obligacní právo trvalého užívání sporných pozemků, zřízené jeho právnímu předchůdci, přejít nemohlo. Ustanovení § 879d obč. zák. sice zmiňuje přechod práva trvalého užívání, jde však zjevně o legislativní nepřesnost, neboť institut práva trvalého užívání po dobu své existence žádný přechod tohoto práva neumožňoval. V intencích v rozhodné době účinného § 10 vyhl. č. 119/1988 Sb. o hospodaření s národním majetkem muselo vždy dojít ke zrušení práva trvalého užívání dosavadnímu uživateli a zřízení tohoto práva uživateli jinému prostřednictvím hospodářské smlouvy, uzavřené s okresním národním výborem. Pro úplnost odvolací soud dodává, že žalobcem zmíněnou úvahou o trvajícím existenci Svazarmu, učiněnou v rámci odůvodnění rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 17.3.2002 č.j. 6 Cmo 233/2004-784, není vázán (ta ani neměla pro rozhodnutí uvedené věci význam, neboť podstata rozhodnutí o nicotnosti stanov žalobkyně ze dne 30.5.2009 spočívala v závěru, že je neschválil příslušný orgán spolku). Listinami, nabízenými žalobcem nově v odvolacím řízení,

jakkoliv nezpůsobilými výše uvedený závěr zvrátit, odvolací soud důkaz neprováděl, neboť tomu bránily podmínky neúplné apelace ve smyslu § 205a o.s.ř.

5. Z uvedeného vyplývá, že žalobce nebyl nositelem práva trvalého užívání předmětných pozemků a jeho žádost o jejich převedení do jeho vlastnictví ze dne 25.6.2001 proto nemohla mít účinky, předvídané § 879c odst. 1 obč. zák., účinného od 1.7.2000 do 29.6.2001. Odvolací soud mimo to postupem podle § 213 odst. 4 o.s.ř. zjistil z výpisu z katastru nemovitostí, že vlastnické právo k budovám, stojícím na pozemcích parcelní čísla [REDAKCE] a [REDAKCE] v katastrálním území [REDAKCE] (budova čp. [REDAKCE] a budova bez čísla popisného), je zapsáno podle hospodářské smlouvy ze dne 21.6.1991 pro spolek Zálesák - 326. středisko z.s. Je tak zjevné, že žalobce v době, kdy nabyt účinnosti § 879c obč. zák. ani době v podání žádosti o převod pozemků do vlastnictví nesplňoval ani podmínku vlastnictví budovy na žádaných pozemcích stojících, což však není pro závěr o nedostatku jeho aktivní legitimace k žalobě s ohledem na výše uvedené zásadně významné.
6. Výhrady žalobce k procesnímu postupu soudu I. stupně jsou rovněž neopodstatněné. Ústní jednání koná soud mimo jiné proto, aby účastníci v jeho rámci přednesli svá tvrzení a důkazní návrhy. Obsahem písemného vyjádření žalované k žalobě ze dne 16.9.2002, předneseným na jednání dne 19.10.2022, nebylo nic jiného, než popření žalobních tvrzení o naplnění podmínek pro přechod vlastnictví předmětných pozemků na žalobce podle § 879c odst. 1 obč. zák. s odkazy na příslušnou judikaturu. Žalobní nárok je postaven právě na tvrzení, že tyto podmínky byly splněny, žalobce tedy měl možnost soudu předestřít veškerá svá tvrzení a důkazy ke svému nároku (a prostudovat i příslušnou judikaturu) již v rámci žaloby a nejpozději v rámci koncentrace řízení podle § 118b o.s.ř. při jednání dne 19.10.2022, aniž by na tuto jeho povinnost mohla mít uvedená obrana žalované významný vliv. Žalobce ostatně žádal poskytnutí lhůty toliko k doplnění k tvrzení a důkazů ohledně vlastnictví budov na pozemcích, v tomto směru však soud I. stupně žádné dokazování (ani na základě žalovanou předložených listin) neprováděl a na zodpovězení této, jak výše uvedeno podružné otázky, není jeho rozhodnutí ani zčásti založeno. Konečně v rámci odvolacího řízení žalobce v tomto směru žádná tvrzení ani důkazní návrhy nepředestřel.
7. Z popsáných důvodů odvolací soud napadený rozsudek podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný, včetně výroku o náhradě nákladů řízení, potvrdil. Podle § 142 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s § 224 odst. 1 o.s.ř. má procesně úspěšná žalovaná právo na náhradu nákladů odvolacího řízení, kterou představuje paušální náhrada nezastoupeného účastníka podle § 151 odst. 3 o.s.ř. ve výši 300 Kč za procesní úkon (příprava na jednání, účast na jednání odvolacího soudu) podle § 2 odst. 3 vyhl.č. 254/2015 Sb. o stanovení výše paušální náhrady pro účely rozhodování o náhradě nákladů řízení v případech podle § 151 odst. 3 občanského soudního řádu a podle § 89a exekučního řádu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je za podmínek § 237 o.s.ř. přípustné dovolání, které lze podat do dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně.

Praha 23. března 2023

JUDr. Irena Saralievová v. r.
předsedkyně senátu